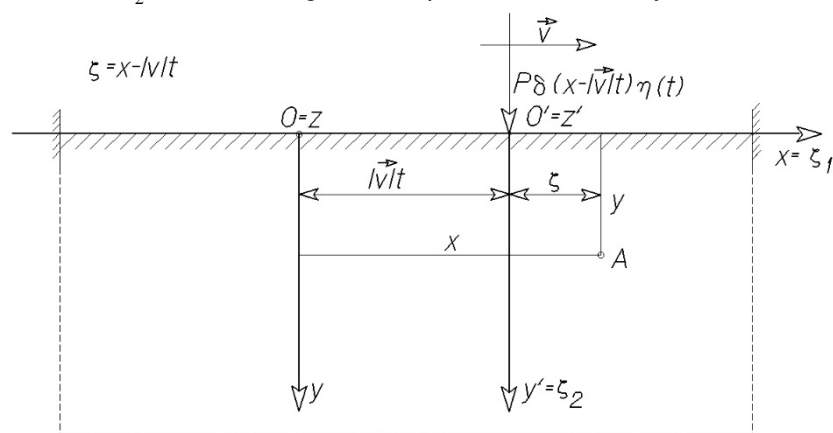

Wykład X

ROZWIĄZANIE RÓWNAŃ RÓŻNICZKOWYCH Z WYKORZYSTANIEM TRANSFORMACJI LAPLACE' A I FOURIERA – CIĄG DALSZY

10. Konsolidacja półprzestrzeni konsolidującej pod działaniem ruchomego obciążenia skupionego.

Rozważmy półprzestrzeń konsolidującą z powierzchnią brzegową przepuszczalną dla cieczy. Przyjmijmy, że w chwili $t=0$ do powierzchni brzegowej półprzestrzeni zostało nagle przyłożone obciążenie skupione, rozłożone wzdłuż linii. Od momentu startu, obciążenie porusza się ze stałą prędkością v wzdłuż osi x_2 . Schemat zagadnienia przedstawiono na rys. 10.1.

Rys. 10.1. Schemat zagadnienia płaskiego.

Zakładamy, że prędkość v jest mała i zagadnienie możemy traktować jako quasistatyczne.

Punktem wyjścia rozważań jest układ podstawowych równań porośredzistości Biota. Zagadnienie będzie traktowane jako płaskie w płaskim stanie odkształcenia. Równania równowagi wewnętrznej ośrodka dwufazowego, z pominięciem sił masowych, mają postać następującą:

$$\begin{aligned} (\sigma_{11} + \sigma)_{,1} + \sigma_{12,1} &= 0, \\ \sigma_{21,2} + (\sigma_{22} + \sigma)_{,2} &= 0. \end{aligned} \quad (10.1)$$

Przy czym $\sigma_{11}, \sigma_{22}, \sigma_{12} = \sigma_{21}$ są współrzędnymi tensora naprężenia szkieletu, a $\sigma = -pf$ jest naprężeniem przenoszonym przez ciecz, odniesionym do jednostki powierzchni całkowitej elementu; p oznacza ciśnienie hydrostatyczne, a f współczynnik porowatości objętościowej ośrodka. Związki geometryczne, w przypadku płaskiego stanu odkształcenia, mają postać:

$$\begin{aligned} \varepsilon_{11} = u_{,1}; \quad \varepsilon_{22} = w_{,2}; \quad \varepsilon_{12} = \frac{1}{2}(u_{,2} + w_{,1}), \\ \varepsilon = \varepsilon_{11} + \varepsilon_{22}; \quad \theta = U_{,1} + W_{,2}, \end{aligned} \quad (10.2)$$

$\varepsilon_{11}, \varepsilon_{22}, \varepsilon_{12} = \varepsilon_{21}$ oznaczają współrzędne tensora odkształcenia, u i w są współrzędnymi wektora przemieszczenia odpowiednio w kierunku osi x_1 i x_2 , a U i W są współrzędnymi wektora

przemieszczenia cząstek cieczy odpowiednio w kierunku osi x_1 i x_2 . Związki fizyczne dla rozważanego ośrodka przyjęto w postaci podanej przez [Biota, 1956]:

$$\begin{aligned}\sigma_{11} &= 2N\varepsilon_{11} + Q\theta + A\varepsilon, \\ \sigma_{22} &= 2N\varepsilon_{22} + Q\theta + A\varepsilon, \\ \sigma_{12} &= 2N\varepsilon_{12}, \\ \sigma_{13} &= \sigma_{31} = 0, \\ \sigma_{33} &= A\varepsilon + Q\theta, \\ \sigma &= Q\varepsilon + R\theta,\end{aligned}\tag{10.3}$$

gdzie A, N, Q, R są stałymi Biota rozważanego ośrodka. Równania, (10.2) i (10.3) uzupełniają równanie przepływu przez ośrodek porowaty – równanie Biota Darcy’ego

$$\frac{k}{\rho g f^2} \nabla^2 \sigma = \frac{D\theta}{Dt} - \frac{D\varepsilon}{Dt},\tag{10.4}$$

przy czym k jest współczynnikiem przepuszczalności Darcy’ego, ρg oznacza ciężar właściwy wody.

Oznaczając $C = \frac{k}{\rho g f^2}$, równanie przepływu możemy zapisać w postaci:

$$C\nabla^2 \sigma = \frac{D\theta}{Dt} - \frac{D\varepsilon}{Dt}.\tag{10.5}$$

Należy tutaj podkreślić, że dylatacja występująca w powyższych wzorach jest dylatacją pozorną szkieletu, związaną z dylatacją rzeczywistą prostym związkiem:

$$\bar{\varepsilon} = (1 - f)\varepsilon.\tag{10.6}$$

W dalszych rozważaniach posłużymy się inną postacią równania przepływu. Wyeliminujemy z niego wielkość θ za pomocą ostatniego ze związków fizycznych (10.3) i w wyniku otrzymamy:

$$C\nabla^2 \sigma = \frac{1}{R} \frac{D\sigma}{Dt} - \frac{H}{R} \frac{D\varepsilon}{Dt},\tag{10.7}$$

gdzie $H = Q + R$.

Zbiorcze równania teorii konsolidacji wyrazimy w przemieszczeniach. W tym celu w równania równowagi wewnętrznej (10.1) podstawimy związki fizyczne (10.3), wykorzystamy związki geometryczne (10.2) i po uporządkowaniu wraz równaniem przepływu (10.4) napiszemy:

$$\begin{aligned}N\nabla^2 u + (M + N)\varepsilon_{,1} &= -\frac{H}{R}\sigma_{,1}, \\ N\nabla^2 w + (M + N)\varepsilon_{,2} &= -\frac{H}{R}\sigma_{,2}, \\ C\nabla^2 \sigma &= \frac{1}{R} \frac{D\sigma}{Dt} - \frac{H}{R} \frac{D\varepsilon}{Dt}.\end{aligned}\tag{10.8}$$

Równania (10.8) stanowią sprzężony układ równań porosprężystości Biota w przypadku płaskiego stanu odkształcenia. Wyjściowy układ równań teorii konsolidacji M.A. Biota (10.8) zawiera pierwsze pochodne względem czasu, to należy podać wartości rozważanych funkcji w chwili $t = 0$. Warunki początkowe dla tego układu równań sprawiały wielu badaczom poważne problemy. Szereg autorów (np. [Biot, 1956b], [McNamee i Gibson, 1960a]) stosując do rozwiązania zagadnień transformację Laplace'a przyjmowali, że w chwili $t = 0$ poszukiwane funkcje równają się zero w całym badanym obszarze. Otrzymane przez nich rozwiązania nie spełniają warunku początkowego. Podobnie postępowaliśmy w poprzednich rozwiązaniach zagadnień jednowymiarowych. Mówimy w takim przypadku, że mamy do czynienia z efektami natychmiastowymi. Temu zagadnieniu poświęcona jest praca [Derskiego, Kisiela, 1969]. Autorzy tej pracy przyjęli, że w przypadku zagadnień płaskich istnieją odkształcenia natychmiastowe i że wraz z nimi występuje natychmiastowe naprężenie cieczy σ różne od zera. Oznaczyli te funkcje wskaźnikiem górnym zero tzn.:

$$\begin{aligned} u^{(0)} &= u(x, y, t = 0), \\ w^{(0)} &= w(x, y, t = 0), \\ \sigma^{(0)} &= \sigma(x, y, t = 0), \end{aligned} \quad (10.9)$$

Warunki te, jako funkcje miejsca, muszą wg cytowanej pracy [Derskiego, Kisiela, 1969] spełniać układ równań niezależny od czasu:

$$\begin{aligned} N\nabla^2 u^{(0)} + (M + N)\varepsilon^{(0)}_{,1} &= -\frac{H}{R}\sigma^{(0)}_{,1}, \\ N\nabla^2 w^{(0)} + (M + N)\varepsilon^{(0)}_{,2} &= -\frac{H}{R}\sigma^{(0)}_{,2}, \\ C\nabla^2 \sigma^{(0)} &= 0 \end{aligned} \quad (10.10)$$

oraz warunki brzegowe. Dalej autorzy tej pracy stwierdzają, że istnienie tych funkcji można formalnie uwzględnić przy stosowaniu na układzie równań transformacji Laplace'a określonej wzorem:

$$(\tilde{u}, \tilde{w}, \tilde{\sigma}) \stackrel{\text{def}}{=} \int_0^{\infty} (u, w, \sigma) e^{-st} dt. \quad (10.11)$$

Zagadnieniem niezgodności przyjętych warunków początkowych z otrzymanymi wartościami poszukiwanych funkcji w zerze w układach równań różniczkowych zajmował się [Doetsch, 1964]. Według Doetscha, wartości początkowe wynikają z przeszłości układu fizycznego, opisanego przez równania różniczkowe. Są to wartości, z którymi układ przechodząc od ujemnych t osiąga chwilę $t = 0$, Są to więc wartości:

$$F_1(-0), F_2(-0), F_3(-0), F_4(-0), \dots$$

Wyjaśnienie, że wartości te nie zawsze są równe wartościom początkowym:

$$F_1(+0), F_2(+0), F_3(+0), F_4(+0), \dots,$$

to znaczy, że przejście od przeszłości do przyszłości w chwili $t = 0$ może nie być ciągłe, jest według Doetscha następujące:

„Przyczyna nie leży w wartościach początkowych, które wynikają z układu i działającego w przeszłości wzbudzenia, lecz na wzbudzeniu działającym w czasie $t = 0$, które w procesie włączenia wybieramy bez wzięcia pod uwagę układu. Gdy nowe funkcje wzbudzające dla $t \geq 0$ nie odpowiadają funkcjom wzbudzającym z przeszłości układu dla $t < 0$, to znaczy, gdy w chwili

$t = 0$ występują skoki, nie można się dziwić, że również wartości $F_1, F_2, F_3, F_4, \dots$ zmieniają się skokowo, ...”.

Doetsch stwierdza również, że można udowodnić fizyczną poprawność otrzymanych wartości w czasie $t = +0$, jeżeli stosujemy na układzie transformację Laplace’a. Opisane niezgodności nie mogą występować w dowolnym układzie równań i stosując kryterium Doetscha można określić, kiedy otrzymane rozwiązania na pewno posiadają przyjęte wartości początkowe.

I tak:

„Wartości początkowe $F_1(+0), F_2(+0), F_3(+0), F_4(+0), \dots$ mogą być zadane dowolnie wtedy, gdy wyznacznik ze współczynników przy najwyższych pochodnych po czasie jest różny od zera. Gdy warunek ten jest spełniony, rozwiązania na pewno przyjmują zadane wartości początkowe.”

Za pomocą tego kryterium łatwo stwierdzimy, że w przypadku układu równań (10.10) kryterium to nie jest spełnione, gdyż pochodne po czasie występują tylko w trzecim równaniu. Skokowo przyłożone obciążenie do powierzchni brzegowej (funkcja Heaviseid’a) wyjaśnia, dlaczego w rozwiązaniach przedstawionych w pracach [Kończaka, 1969, 1971, 1972, 1973], [Sobczyńskiej, 1966, 1967, 1969] i wielu innych badaczy istnieją osiadania różne od zera wbrew przyjętym początkowo wartościom.

Przyjmując za autorem pracy [Strzelecki, 1973], że w chwili $t = +0$ istnieją osiadania natychmiastowe i funkcja naprężenia hydrostatycznego cieczy, różna od zera, oznaczmy te funkcje również wskaźnikiem górnym zero. Według mnie funkcje $u^{(0)}, w^{(0)}, \sigma^{(0)}$ powinny spełniać następujący układ równań, niezależny od czasu:

$$\begin{aligned} N\nabla^2 u^{(0)} + (M + N)\varepsilon^{(0)}_{,1} &= -\frac{H}{R}\sigma^{(0)}_{,1}, \\ N\nabla^2 w^{(0)} + (M + N)\varepsilon^{(0)}_{,2} &= -\frac{H}{R}\sigma^{(0)}_{,2}, \\ \sigma^{(0)}_{,2} &= H\varepsilon^{(0)}_{,2}. \end{aligned} \quad (10.12)$$

Porównując powyższy układ równań z układem równań (10.10) zauważymy, że układ równań (10.12) różni się od układu równań wyprowadzonego przez autorów pracy [Derski, Kisiel, 1969] równaniem przepływu.

Zajmijmy się bliżej tym równaniem. W postaci zależnej od czasu równanie to ma postać:

$$C\nabla^2 \sigma = \frac{1}{R} \frac{D\sigma}{Dt} - \frac{H}{R} \frac{D\varepsilon}{Dt}, \quad (10.13)$$

przy czym $\frac{D(\bullet)}{Dt}$ oznacza pochodną masową względem czasu. W ogólnym przypadku funkcje σ i ε

są zależne od prędkości przyłożenia obciążenia do półprzestrzeni konsolidującej $\vec{v}$. Więc:

$$\begin{aligned} \frac{D\sigma}{Dt} &= \sigma_{,t} + v_{x1}\sigma_{,x} + v_{y1}\sigma_{,y} + v_{z1}\sigma_{,z}, \\ \frac{D\varepsilon}{Dt} &= \varepsilon_{,t} + v_{x2}\varepsilon_{,x} + v_{y2}\varepsilon_{,y} + v_{z2}\varepsilon_{,z}, \end{aligned} \quad (10.14)$$

przy czym $\vec{v}_1 = (v_{x1}, v_{y1}, v_{z1})$ oraz $\vec{v}_2 = (v_{x2}, v_{y2}, v_{z2})$ są wektorami prędkości zmiany naprężenia hydrostatycznego σ - dylatacji pozornej szkieletu ε . Prędkości $\vec{v}_1$ i $\vec{v}_2$ są zależne od prędkości $\vec{v}$ zmiany obciążenia na powierzchni półprzestrzeni konsolidującej. Gdy prędkość ruchu obciążenia jest mała (zagadnienie quasi-statyczne i statyczne) uważamy, że iloczyny:

$$v_{x1}\sigma_{,x}; v_{y1}\sigma_{,y}; v_{z1}\sigma_{,z}; v_{x1}\varepsilon_{,x}; v_{y1}\varepsilon_{,y}; v_{z1}\varepsilon_{,z}$$

są małe i przyjmujemy równe zero. W naszym rozpatrywanym przypadku prędkość $\vec{v}$ z jaką przykładamy obciążenie do powierzchni brzegowej w chwili $t = +0$ jest nieskończenie duża. Uwzględniając pionowy kierunek wektora prędkości $\vec{v}$ możemy napisać:

$$v_{x1} = v_{x2} = 0; \quad v_{y1} = v_{y2} = \infty; \quad v_{z1} = v_{z2} = 0.$$

Równanie (10.13) sprowadza się więc w chwili $t = +0$ do postaci:

$$C\nabla^2 \sigma^{(0)} = \frac{v_{y1}}{R} \sigma_{,y}^{(0)} - \frac{v_{y2}H}{R} \varepsilon_{,y}^{(0)}, \quad (10.15)$$

gdź $\sigma^{(0)}$ i $\varepsilon^{(0)}$ nie zależą od czasu więc $\sigma_{,t}^{(0)} = \varepsilon_{,t}^{(0)} = 0$. Podzielmy obie strony równania (10.15) przez $v_{y1} = v_{y2}$ i obliczmy granicę uzyskanego wyrażenia z v_{y1} dążącym do nieskończoności:

$$\lim_{v_{y1} \rightarrow \infty} \frac{C}{v_{y1}} \nabla^2 \sigma = \lim_{v_{y1} \rightarrow \infty} \left[\frac{\sigma_{,y}^{(0)}}{R} - \frac{H}{R} \varepsilon_{,y}^{(0)} \right], \quad (10.16)$$

stąd równanie filtracji sprowadza się w chwili $t = +0$ do postaci:

$$\sigma_{,y}^{(0)} - H\varepsilon_{,y}^{(0)} = 0 \quad (10.17)$$

Układ równań (10.8) w interesującym nas przypadku musi spełniać następujące **warunki graniczne**:

Warunki brzegowe

1. naprężenia pionowe w szkielecie pod poruszającą się siłą skupioną wynoszą:

$$\sigma_{22} \Big|_{x_2=0} - P\delta(x-vt)\eta(t); \quad (10.18)$$

gdzie $\delta(\bullet)$ oznacza deltę Diraca, a $\eta(\bullet)$ funkcję Heaviseide'a.

2. Naprężenia styczne na powierzchni ograniczającej półprzestrzeń konsolidującą są równe zero:

$$\sigma_{12} \Big|_{x_2=0} = 0; \quad (10.19)$$

3. Naprężenia w cieczy na powierzchni ograniczającej półprzestrzeń konsolidującą są równe zero:

$$\sigma \Big|_{x_2=0} = 0; \quad (10.20)$$

4. Przemieszczenie u w nieskończonej odległości od siły skupionej P jest równe zero:

$$u \Big|_{\substack{x_2 \rightarrow \infty \\ |x_1 - \vec{v}|t \rightarrow \infty}} = 0; \quad (10.21)$$

5. Przemieszczenie u w nieskończonej odległości od siły skupionej P jest równe zero:

$$w \Big|_{\substack{x_2 \rightarrow \infty \\ x_1 - |\vec{v}|t \rightarrow \infty}} = 0; \quad (10.22)$$

6. Funkcja naprężenia w cieczy σ w nieskończonej odległości od siły skupionej P jest równe zeru:

$$\sigma \Big|_{\substack{x_2 \rightarrow \infty \\ x_1 - |\vec{v}|t \rightarrow \infty}} = 0. \quad (10.23)$$

Warunki początkowe.

Opierając się na kryterium Doetscha [] przyjmujemy warunki początkowe w postaci:

$$\sigma^{(0)} - H\varepsilon^{(0)} = 0. \quad (10.24)$$

Rozważane przez nas zagadnienie brzegowe wygodnie rozwiązać jest w ruchomym układzie odniesienia:

$$\begin{aligned} \xi_1 &= x_1 - |\vec{v}|t, \\ \xi_2 &= x_2, \\ \xi_3 &= x_3. \end{aligned} \quad (10.25)$$

Stosując w dalszym ciągu w opisie procesu pełzania zapis Einsteina będziemy jednakże pamiętać, że układ równań przyjęty jest określony równaniami (10.8). Układ równań w ruchomym układzie odniesienia sprowadza się do postaci:

$$\begin{aligned} N\nabla^2 u + (M + N)\varepsilon_{,1} &= -\frac{H}{R}\sigma_{,1}, \\ N\nabla^2 w + (M + N)\varepsilon_{,2} &= -\frac{H}{R}\sigma_{,2}, \\ C\nabla^2 \sigma &= \frac{1}{R}\dot{\sigma} - \frac{\nu}{R}\sigma_{,1} - \frac{H}{R}\dot{\varepsilon} + \frac{H\nu}{R}\varepsilon_{,1}. \end{aligned} \quad (10.26)$$

Warunki graniczne natomiast mają postać:

$$\begin{aligned} \sigma_{22} \Big|_{\xi_2=0} &= -P\delta(\xi_1)\eta(t), \\ \sigma_{12} \Big|_{\xi_2=0} &= 0, \\ \sigma \Big|_{\xi_2=0} &= 0, \\ u \Big|_{\substack{\xi_1 \rightarrow \infty \\ \xi_2 \rightarrow \infty}} &= 0, \quad w \Big|_{\substack{\xi_1 \rightarrow \infty \\ \xi_2 \rightarrow \infty}} = 0, \quad \sigma \Big|_{\substack{\xi_1 \rightarrow \infty \\ \xi_2 \rightarrow \infty}} = 0, \\ \sigma^{(0)} - H\varepsilon^{(0)} &= 0. \end{aligned} \quad (10.27)$$

Rozwiązania układu równań (10.26) z warunkami granicznymi (10.27) przeprowadzimy, stosując transformację Laplace'a:

$$L(u, w, \sigma, \varepsilon, \theta, \sigma_{ij}, \varepsilon_{ij}) = (\tilde{u}, \tilde{w}, \tilde{\sigma}, \tilde{\varepsilon}, \tilde{\theta}, \tilde{\sigma}_{ij}, \tilde{\varepsilon}_{ij}) \quad (10.28)$$

Uwzględniając warunek początkowy w postaci związku (10.24), równania wyjściowe liniowej teorii konsolidacji w ruchomym układzie odniesienia po przeprowadzeniu transformacji Laplace'a, mają postać:

$$\begin{aligned} N\nabla^2 \tilde{u} + (M + N) \tilde{\varepsilon}_{,1} &= -\frac{H}{R} \tilde{\sigma}_{,1}, \\ N\nabla^2 \tilde{w} + (M + N) \tilde{\varepsilon}_{,2} &= -\frac{H}{R} \tilde{\sigma}_{,2}, \\ C\nabla^2 \tilde{\sigma} &= \frac{s}{R} \tilde{\sigma} - \frac{\nu}{R} \tilde{\sigma}_{,1} - \frac{Hs}{R} \tilde{\varepsilon} + \frac{H\nu}{R} \tilde{\varepsilon}_{,1}, \end{aligned} \quad (10.29)$$

natomiast warunki brzegowe po wykonaniu przedstawienia całkowitego Fouriera funkcji obciążenia, wyrażają się związkami:

$$\begin{aligned} \tilde{\sigma}_{22} \Big|_{\xi_2=0} &= -\frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{p(\alpha)}{s} e^{-i\alpha\xi_1} d\alpha, \\ \tilde{\sigma}_{12} \Big|_{\xi_2=0} &= 0, \\ \tilde{\sigma} \Big|_{\xi_2=0} &= 0, \\ \tilde{u} \Big|_{\substack{\xi_1 \rightarrow \infty \\ \xi_2 \rightarrow \infty}} &= 0, \quad \tilde{w} \Big|_{\substack{\xi_1 \rightarrow \infty \\ \xi_2 \rightarrow \infty}} = 0, \quad \tilde{\sigma} \Big|_{\substack{\xi_1 \rightarrow \infty \\ \xi_2 \rightarrow \infty}} = 0, \end{aligned} \quad (10.30)$$

przy czym $p(\alpha)$ jest przekształceniem zespolonym Fouriera funkcji obciążenia.

Przejdźmy do rozwiązania układu równań (10.29). Zrózniczkujemy pierwsze z równań po ξ_1 m drugie po ξ_2 i dodając stronami, po uporządkowaniu, otrzymujemy równanie:

$$\nabla^2 \tilde{\varepsilon} = -K_1 \nabla^2 \tilde{\sigma}, \quad (10.31)$$

gdzie $K_1 = \frac{H}{R(M + 2N)}$.

Wykonując następnie na równaniu przepływu obustronnie operację Laplace'a otrzymujemy:

$$C\nabla^2 \nabla^2 \tilde{\sigma} = \frac{s}{R} \nabla^2 \tilde{\sigma} - \frac{\nu}{R} \nabla^2 \tilde{\sigma}_{,1} - \frac{Hs}{R} \nabla^2 \tilde{\varepsilon} + \frac{H\nu}{R} \nabla^2 \tilde{\varepsilon}_{,1}. \quad (10.32)$$

Korzystając ze związku (10.31) i równania (10.32) rugujemy z tego ostatniego funkcje obrazu dylatacji $\tilde{\varepsilon}$ i mamy:

$$\nabla^2 (\nabla^2 \tilde{\sigma} - sK\tilde{\sigma} + \nu K\tilde{\sigma}_{,1}) = 0, \quad (10.33)$$

gdzie $K = \frac{R(M + 2N) + H^2}{C(M + 2N)R^2}$

Rozwiązanie równania (10.33) ma postać:

$$\tilde{\sigma} = \tilde{\varphi}_1 + \tilde{\varphi}_2. \quad (10.34)$$

Przy czym $\tilde{\varphi}_1$ jest funkcją harmoniczną, spełniającą równanie:

$$\nabla^2 \tilde{\varphi}_1 = 0, \quad (10.35)$$

natomiast $\tilde{\varphi}_2$ jest rozwiązaniem równania:

$$\nabla^2 \tilde{\varphi}_2 - sK\tilde{\varphi}_2 + vK\tilde{\varphi}_{2,1} = 0. \quad (10.36)$$

Dla zbudowania rozwiązania szczególnego równań przemieszczeniowych (10.29) wprowadźmy transformatę Laplace'a funkcji potencjału przemieszczenia $\tilde{\Phi}$ zdefiniowaną związkami:

$$\tilde{u} \stackrel{def}{=} \tilde{\Phi}_{,1}; \quad \tilde{w} \stackrel{def}{=} \tilde{\Phi}_{,2}. \quad (10.37)$$

Wstawiając związki (10.37) do równań przemieszczeniowych (10.29), a następnie całkując pierwsze z równań względem ξ_1 , a drugie po ξ_2 dostajemy po uporządkowaniu równanie Poissona:

$$\nabla^2 \tilde{\Phi} = -K_1 \tilde{\sigma}. \quad (10.38)$$

Z uwagi na związek (10.38) i postać rozwiązania (10.34) funkcję $\tilde{\Phi}$ zapiszemy w postaci:

$$\tilde{\Phi} = \tilde{\Phi}_1 + \tilde{\Phi}_2, \quad (10.39)$$

przy czym $\tilde{\Phi}_1$ jest funkcją biharmoniczną, spełniającą równanie:

$$\nabla^2 \tilde{\Phi}_1 = -K_1 \tilde{\varphi}_1, \quad (10.40)$$

a $\tilde{\Phi}_2$ jest rozwiązaniem równania:

$$\nabla^2 \tilde{\Phi}_2 = -K_1 \tilde{\varphi}_2. \quad (10.41)$$

Rozwiązania (10.39), jak łatwo wykazać, spełniają równania przemieszczeniowe (10.29) i rozprężone równanie przepływu (10.33), natomiast nie spełnia wyjściowego równania filtracji. Aby spełnić to równanie, należy do rozwiązania potencjalnego dodać rozwiązanie jednorodnego układu równań:

$$\begin{aligned} N\nabla^2 \tilde{u} + (M + N) \tilde{\varepsilon}_{,1} &= 0, \\ N\nabla^2 \tilde{w} + (M + N) \tilde{\varepsilon}_{,2} &= 0. \end{aligned} \quad (10.42)$$

Rozwiązanie układu (10.42) przyjmujemy w postaci funkcji Galerkina, zdefiniowanej związkami:

$$\begin{aligned} \tilde{u} &\stackrel{def}{=} \bar{a} \tilde{\chi}_{,12}, \\ \tilde{w} &\stackrel{def}{=} \bar{b} \nabla^2 \tilde{\chi} + \bar{a} \tilde{\chi}_{,22}, \end{aligned} \quad (10.43)$$

przy czym $\bar{a} = -\frac{M+N}{N}$, $\bar{b} = -\frac{M+2N}{N}$, natomiast $\tilde{\chi}$ jest funkcją biharmoniczną spełniającą równanie:

$$\nabla^2 \nabla^2 \tilde{\chi} = 0. \quad (10.44)$$

Poszukiwane rozwiązania układu równań przemieszczeniowych (10.42) wyrażają się przy pomocy sumy:

$$\tilde{u} = \tilde{\tilde{u}} + \tilde{\tilde{\tilde{u}}}; \quad \tilde{w} = \tilde{\tilde{w}} + \tilde{\tilde{\tilde{w}}}. \quad (10.45)$$

Rozwiązania (8.151) muszą spełniać równanie przepływu (10.29). Prowadzi to do dodatkowego warunku wiążącego funkcję $\tilde{\varphi}_1$ z funkcją Galerkiną $\tilde{\chi}$, mianowicie:

$$\nabla^2 \tilde{\chi}_{,2} = \frac{KCR}{H} \tilde{\varphi}_1. \quad (10.46)$$

Funkcje występujące w rozwiązaniu, przyjmijmy w postaci zespolonych całek Fouriera. Rozpocznijmy od wyznaczenia funkcji $\tilde{\sigma}$. Zgodnie ze wzorem (10.34), funkcja $\tilde{\sigma}$ jest sumą funkcji $\tilde{\varphi}_1$ i $\tilde{\varphi}_2$. Funkcję $\tilde{\varphi}_1$ przyjmijmy w postaci:

$$\tilde{\varphi}_1 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} A(\alpha, s) e^{-|\alpha|\xi_2} e^{-i\alpha\xi_1} d\alpha. \quad (10.47)$$

O takim wyborze funkcji zdecydował warunek, że przy $\xi_2 \rightarrow \infty$ bez względu na znak parametru całkowania α wszystkie funkcje wchodzące w skład rozwiązania powinny zanikać. Funkcja $\tilde{\varphi}_2$ ma spełniać równanie (10.36) i wobec tego przyjmujemy ją w postaci:

$$\tilde{\varphi}_2 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} B(\alpha, s) \exp\left(-\sqrt{\alpha^2 + Kiv\alpha + Ks\xi_2}\right) \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha. \quad (10.48)$$

W wyrażeniach (10.47) i (10.48) $A(\alpha, s)$ i $B(\alpha, s)$ są nieznanymi funkcjami parametru α i parametru różniczkowania s . Zgodnie ze wzorem (10.34) funkcję naprężenia $\tilde{\sigma}$ wyrazimy następująco:

$$\tilde{\sigma} = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left[A(\alpha, s) \exp(-|\alpha|\xi_2) + B(\alpha, s) \exp\left(-\sqrt{\alpha^2 + iKv\alpha + Ks\xi_2}\right) \right] \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha \quad (10.49)$$

Wykorzystując warunek brzegowy (10.20) otrzymujemy związek:

$$B(\alpha, s) = -A(\alpha, s). \quad (10.50)$$

Funkcja $\tilde{\sigma}$ po wyeliminowaniu ze wzoru (10.49) funkcji parametru $B(\alpha, s)$ ma postać:

$$\tilde{\sigma} = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} A(\alpha, s) \left[\exp(-|\alpha|\xi_2) - \exp\left(-\sqrt{\alpha^2 + iKv\alpha + Ks\xi_2}\right) \right] \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha. \quad (10.51)$$

Przejdźmy następnie do określenia transformaty funkcji potencjału dyfuzyjnego $\tilde{\Phi}$. Opierając się na wzorze (10.39) widzimy, że należy uprzednio wyznaczyć funkcje $\tilde{\Phi}_1$ i $\tilde{\Phi}_2$. Funkcja $\tilde{\Phi}_1$ jest biharmoniczna. Powinna spełniać równanie (10.40). Rozwiązanie tego równania ma postać:

$$\tilde{\Phi}_1 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \alpha \xi_2 C(\alpha, s) \exp(-\alpha \xi_2) \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \quad (10.52)$$

Po podstawieniu funkcji $\tilde{\Phi}_1$ (10.52) do równanie (10.40) otrzymujemy związek pomiędzy funkcją parametru $C(\alpha, s)$ i $A(\alpha, s)$ w postaci:

$$C(\alpha, s) = \frac{K_1 A(\alpha, s)}{2\alpha |\alpha|}. \quad (10.53)$$

Po podstawieniu do (10.52) zależności (10.53), dostajemy $\tilde{\Phi}_1$ wyrażone całką:

$$\tilde{\Phi}_1 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{K_1}{2} \frac{A(\alpha, s) \xi_2}{|\alpha|} \exp(-|\alpha| \xi_2) \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \quad (10.54)$$

Funkcję $\tilde{\Phi}_2$ przyjmujemy w postaci zespolonej całki Fouriera:

$$\tilde{\Phi}_2 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} D(\alpha, s) \exp\left(-\sqrt{\alpha^2 + iKv\alpha + Ks\xi_2}\right) \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \quad (10.55)$$

Po wykonaniu przepisanych różniczkowań wzorem (10.41) dostajemy w wyniku zależność pomiędzy $D(\alpha, s)$ i $A(\alpha, s)$. Zależność ta wyraża się związkiem:

$$D(\alpha, s) = \frac{K_1}{K} \frac{A(\alpha, s)}{v\alpha i + s}. \quad (10.56)$$

Funkcję $\tilde{\Phi}_2$ można już po uwzględnieniu związku (10.56) zapisać w następujący sposób:

$$\tilde{\Phi}_2 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{K_1 A(\alpha, s)}{K(v\alpha i + s)} \exp\left(-\sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks\xi_2}\right) \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \quad (10.57)$$

Ostatecznie transformatę Laplace'a funkcji potencjału dyfuzyjnego możemy zapisać w postaci następującej, zespolonej całki Fouriera:

$$\tilde{\Phi} = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left[\frac{K_1 A(\alpha, s) \xi_2}{2|\alpha|} \exp(-|\alpha| \xi_2) + \frac{K_1 A(\alpha, s)}{2(v\alpha i + s)} \exp\left(-\sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks\xi_2}\right) \right] \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \quad (10.58)$$

Pozostała do wyznaczenia transformata funkcji Galerkina $\tilde{\chi}$. Przyjmijmy ją w postaci:

$$\tilde{\chi} = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} [F(\alpha, s) + \alpha \xi_2 G(\alpha, s)] \exp(-|\alpha| \xi_2) \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \quad (10.59)$$

Podstawiając wyrażenia (10.59) i (10.47) do warunku (10.46) otrzymamy zależność:

$$G(\alpha, s) = \frac{RKC}{2H} \frac{A(\alpha, s)}{\alpha^3}. \quad (10.60)$$

Funkcja Galerkina po uwzględnieniu relacji (10.60) w przestrzeni obrazu, wyraża się całką:

$$\tilde{\chi} = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left[F(\alpha, s) + \frac{RKC}{2H} \frac{A(\alpha, s)}{\alpha^3} \right] \exp(-|\alpha| \xi_2) \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha \quad (10.61)$$

Funkcje $\tilde{\Phi}$ oraz $\tilde{\chi}$ określają składowe stanu odkształcenia i za ich pośrednictwem funkcje $\tilde{\sigma}_{ij}$, które muszą spełniać założone warunki brzegowe (10.30). Rozwiązanie szczególne, po wykorzystaniu związków geometrycznych (10.2), fizycznych (10.3) oraz związku (10.37) ma następującą postać:

$$\begin{aligned} \tilde{\sigma}_{11} &= 2N\tilde{\Phi}_{,11} + \frac{MR - 2NQ}{H} \nabla^2 \tilde{\Phi}, \\ \tilde{\sigma}_{22} &= 2N\tilde{\Phi}_{,22} + \frac{MR - 2NQ}{H} \nabla^2 \tilde{\Phi}, \\ \tilde{\sigma}_{12} &= 2N\tilde{\Phi}_{,12}. \end{aligned} \quad (10.62)$$

Rozwiązanie układu jednorodnego znajdziemy po wykorzystaniu związków (10.2), (10.3) i (10.33). Maja one postać:

$$\begin{aligned} \tilde{\tilde{\sigma}}_{11} &= M\nabla^2 \tilde{\chi}_{,2} - 2(M + N) \tilde{\chi}_{,112}, \\ \tilde{\tilde{\sigma}}_{22} &= (3M + 4N) \nabla^2 \tilde{\chi}_{,2} - 2(M + N) \tilde{\chi}_{,222}, \\ \tilde{\tilde{\sigma}}_{12} &= (M + 2N) \nabla^2 \tilde{\chi}_{,1} - 2(M + N) \tilde{\chi}_{,221}. \end{aligned} \quad (10.63)$$

Rozwiązanie ostateczne ma postać:

$$\begin{aligned} \tilde{\sigma}_{11} &= \tilde{\sigma}_{11} + \tilde{\tilde{\sigma}}_{11}, \\ \tilde{\sigma}_{22} &= \tilde{\sigma}_{22} + \tilde{\tilde{\sigma}}_{22}, \\ \tilde{\sigma}_{12} &= \tilde{\sigma}_{12} + \tilde{\tilde{\sigma}}_{12}. \end{aligned} \quad (10.64)$$

Po podstawieniu wzorów (10.62) i (10.63) odpowiednio zróżniczkowanych funkcji $\tilde{\Phi}$ i $\tilde{\chi}$ określonych wzorami (10.61) oraz podstawiając $\xi_2 = 0$ otrzymamy:

$$\begin{aligned} \tilde{\sigma}_{22} \Big|_{\xi_2=0} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left[\frac{NKRC}{H} A(\alpha, s) + \frac{2NK_1 A(\alpha, s) \alpha^2}{K(v\alpha i + s)} - 2N\alpha^2 |\alpha| F(\alpha, s) \right] * \\ & * \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha, \\ \tilde{\sigma}_{12} \Big|_{\xi_2=0} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left[\frac{-NK_1 A(\alpha, s) \alpha}{|\alpha|} + \frac{NKRC A(\alpha, s) |\alpha|}{H\alpha} (1 + \bar{a}) - \right. \\ & \left. - 2N\bar{a} \alpha^3 F(\alpha, s) + \frac{2NK_1 A(\alpha, s) \alpha \sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}}{K(vi\alpha + s)} \right] \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \end{aligned} \quad (10.65)$$

Wykorzystanie warunków brzegowych (10.27) oraz wzorów (10.65) prowadzi do liniowego układu równań algebraicznych ze względu na $A(\alpha, s)$ i $F(\alpha, s)$:

$$\begin{aligned} \left[\frac{NKRC}{H} + \frac{2NK_1 \alpha^2}{K(v\alpha i + s)} \right] A(\alpha, s) - 2N\alpha^2 |\alpha| F(\alpha, s) &= -\sqrt{2\pi} \frac{\tilde{p}(\alpha)}{s}, \\ \left[-\frac{NK_1 \alpha}{|\alpha|} + \frac{NKRC |\alpha|}{H\alpha} (1 + \bar{a}) + \frac{2NK_1 \alpha \sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}}{K(vi\alpha + s)} \right] A(\alpha, s) + \\ -2N\bar{a} \alpha^3 F(\alpha, s) &= 0. \end{aligned} \quad (10.66)$$

Po rozwiązaniu układu równań (10.66) otrzymujemy:

$$A(\alpha, s) = -\frac{\sqrt{2\pi} p(\alpha)(v\alpha i + s)}{s[(v\alpha i + s)a + g(\alpha, s)b]}, \quad (10.67)$$

przy czym

$$\begin{aligned} g(\alpha, s) &= |a| - \sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}, \\ a &= NK_1 + \frac{NKRC}{H} \bar{a}, \\ b &= \frac{2NK_1}{K}. \end{aligned} \quad (10.68)$$

Funkcję $F(\alpha, s)$ wyrazimy związkiem:

$$F(\alpha, s) = \frac{A(\alpha, s)}{2\bar{a}\alpha^3} \left[-\frac{K_1 \alpha}{|\alpha|} + \frac{RKC |\alpha|}{H} (1 + \bar{a}) + \frac{2K_1 \alpha \sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}}{K(v\alpha i + s)} \right]. \quad (10.69)$$

Jak to już wspomniano, $p(\alpha)$ jest przekształceniem Fouriera funkcji obciążenia. Korzystając z przekształcenia całkowego Fouriera funkcji Diraca, mamy:

$$p(\alpha) = \frac{P}{\sqrt{2\pi}}, \quad (10.70)$$

gdzie P - obciążenie na jednostkę długości $[N/m]$.

Podstawiając (10.70) do wyrażenia (10.67) i wykonując proste przekształcenia algebraiczne, funkcję $A(\alpha, s)$ można przedstawić w następującej postaci:

$$A(\alpha, s) = -\frac{p}{a} \frac{s + v\alpha i + A\alpha^2 + A|\alpha|\sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}}{s(s + v\alpha i + B\alpha^2)}, \quad (10.71)$$

przy czym

$$A = \frac{b}{a}, \quad B = \frac{2ab - b^2 K}{a^2}.$$

Funkcje $\tilde{\Phi}$ (10.58) oraz $\tilde{\chi}$ (10.59) określają składowe wektora przemieszczenia $\tilde{u}$ i $\tilde{w}$. Korzystając ze związków (10.37) znajdziemy transformaty Laplace'a funkcji przemieszczenia dyfuzyjnego $\tilde{u}$ i $\tilde{w}$. A mianowicie:

$$\begin{aligned} \tilde{u} &= -\frac{i}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} A(\alpha, s) \left[\frac{K_1 \xi_2 \alpha}{2|\alpha|} \exp(-|\alpha| \xi_2) + \frac{K_1 \alpha}{K(v\alpha i + s)} \exp(-\xi_2 \sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}) \right] * \\ & * \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha, \\ \tilde{w} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} A(\alpha, s) \left[\frac{K_1(1 - \xi_2 |\alpha|)}{2|\alpha|} \exp(-|\alpha| \xi_2) - \frac{K_1 \sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}}{K(v\alpha i + s)} \exp(-\xi_2 \sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}) \right] * \\ & * \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \end{aligned} \quad (10.72)$$

Drugą część rozwiązania $\tilde{u}$ i $\tilde{w}$ można wyznaczyć na podstawie zależności (10.43). Po wykonaniu przepisanych zależnością (10.43) działań transformaty rozwiązań otrzymamy w postaci:

$$\begin{aligned} \tilde{u} &= \frac{i}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left[-\frac{RKC\bar{a}}{2H} \frac{A(\alpha, s)(1 - |\alpha| \xi_2)}{\alpha} + \bar{a}\alpha|\alpha| F(\alpha, s) \right] * \\ & \exp(-|\alpha| \xi_2) \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha, \\ \tilde{w} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left[-\frac{RKC\bar{b}}{H} \frac{|\alpha|}{\alpha^2} A(\alpha, s) - \frac{RKC\bar{a}}{2H\alpha^2} A(\alpha, s)(2 - |\alpha| \xi_2) + \right. \\ & \left. + \frac{\bar{a}\alpha^2 F(\alpha, s)}{1} \right] \exp(-|\alpha| \xi_2) \exp(-i\alpha \xi_1) d\alpha. \end{aligned} \quad (10.73)$$

Na podstawie związków (10.39) i (10.51) rozwiązania ogólne układu równań, dostajemy w postaci następujących, zespolonych całek Fouriera:

$$\begin{aligned}
 \tilde{u} &= \frac{i}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left\{ \left[-\frac{RKC\bar{a}}{2H} \frac{A(\alpha, s)(1-|\alpha|\xi_2)}{\alpha} - \frac{K_1\xi_2\alpha A(\alpha, s)}{2|\alpha|} + \bar{a}\alpha|\alpha|F(\alpha, s) \right]^* \right. \\
 &\quad \left. \exp(-|\alpha|\xi_2) - \frac{K_1\alpha A(\alpha, s)}{K(vi\alpha + s)} \exp\left(-\xi_2\sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}\right) \right\} \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha, \\
 \tilde{w} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left\{ \left[-\frac{K_1(1-|\alpha|\xi_2)}{2|\alpha|} A(\alpha, s) - \frac{RKC(2-\bar{a}|\alpha|\xi_2)|\alpha|}{2H\alpha^2} A(\alpha, s) + \right. \right. \\
 &\quad \left. \left. + \frac{\bar{a}\alpha^2 F(\alpha, s)}{1} \right] \exp(-|\alpha|\xi_2) - \frac{K_1}{K(vi\alpha + s)} \sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks} \exp\left(-\sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}\right) \right\} \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha, \\
 \tilde{\sigma} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} A(\alpha, s) \left[\exp(-|\alpha|\xi_2) - \exp\left(-\xi_2\sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}\right) \right] \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha, \\
 (10.74)
 \end{aligned}$$

przy czym $A(\alpha, s)$ i $F(\alpha, s)$ są określone wzorami (10.71) i (10.69). Obecnie zgodnie z zapowiedzą wykażemy, że funkcje (10.74) w chwili $t = 0$ spełniają układ równań (10.12). Wykorzystamy w tym celu twierdzenie Doetscha [], które mówi:

„**Jeżeli istnieje** $\lim_{t \rightarrow \infty} F(t)$, to

$$\lim_{t \rightarrow 0} F(t) = \lim_{s \rightarrow \infty} s\tilde{F}(s) \quad (10.75)$$

Po wykonaniu przejść granicznych zgodnie z (10.75) otrzymujemy:

$$\begin{aligned}
 u^{(0)} &= -\frac{p}{2\pi N \left[(1+HK_1)\frac{M+N}{N} + HK_1 \right]} \left\{ \arctg\left(\frac{\xi_1}{\xi_2}\right) - \left[HK_1 + (1+HK_1)\frac{M+N}{N} \right] \frac{\xi_2\xi_1}{\xi_1^2 + \xi_2^2} \right\}, \\
 w^{(0)} &= -\frac{p}{4\pi N \left[(1+HK_1)\frac{M+N}{N} + HK_1 \right]} \left\{ -(1+HK_1)\frac{M+2N}{N} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{|\alpha|} \exp(-|\alpha|\xi_2) \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha + \right. \\
 &\quad \left. + \left[(1+HK_1)\frac{M+N}{N} + HK_1 \right] \frac{\xi_2^2}{\xi_1^2 + \xi_2^2} \right\}, \\
 \sigma^{(0)} &= -\frac{pH}{\pi N \left[(1+HK_1)\frac{M+N}{N} + HK_1 \right]} \frac{\xi_2}{\xi_1^2 + \xi_2^2}. \\
 (10.76)
 \end{aligned}$$

Jak łatwo sprawdzić wypisane wyżej granice transformaty przemieszczeń i funkcji naprężeń hydrostatycznych wyrażone wzorami (10.76) istotnie spełniają układ równań (10.12) z warunkami brzegowymi (10.18) do (10.23).

VIII.2.1.1. Wyznaczenie funkcji osiadań powierzchni półprzestrzeni konsolidującej.

Określenie w postaci jawnej wszystkich uzyskanych rozwiązań jest zadaniem trudnym i nie ma, moim zadaniem, istotnego znaczenie w zastosowaniach inżynierskich. Znacznie łatwiej jest uzyskać rozwiązania metodami numerycznymi, co zostanie przedstawione w rozdziale IX.

W dalszym ciągu interesować nas będzie wyłącznie osiadanie obciążonej powierzchni. Określa je funkcja $\tilde{w}$ dla $y = 0$. Uzyskane rozwiązanie dla funkcji osiadań może pełnić istotną rolę w zakresie weryfikacji procedur numerycznych.

Transformata funkcji osiadań wyraża się wzorem:

$$\tilde{w}|_{\xi_2=0} = \frac{D}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{s + v\alpha i + A\alpha^2 + A|\alpha|\sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}}{|\alpha|s(s + v\alpha i + B\alpha^2)} \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha, \quad (10.77)$$

przy czym $D = -\frac{PKRC(\bar{a}-1)}{2Ha}$.

Aby otrzymać poszukiwaną funkcję osiadania wykonamy najpierw odwrotną transformację Laplace'a na funkcji $\tilde{w}$ dla $y = 0$ określoną wzorem:

$$w(\xi_1, t) = \frac{1}{2\pi i} \int_{\gamma-i\infty}^{\gamma+i\infty} \tilde{w}(\xi_1, s) \exp(-st) ds. \quad (10.78)$$

Następnie wykonamy przepisane wzorem (10.77) całkowanie względem zmiennej α . Jak łatwo stwierdzić, w rozwiązaniu (10.77) występują całki typu:

$$\int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{|\alpha|} \exp(-i\alpha\xi_1) d\alpha, \quad (10.79)$$

które, jak wiadomo (patrz [Sobczyńska, 1966]) dla każdego ograniczonego ξ_1 równają się nieskończoności. Zatem w dalszym postępowaniu zajmiemy się określeniem względnego osiadania powierzchni półprzestrzeni. Otrzymamy je poprzez wprowadzenie dodatkowego warunku, że dla $\xi_1 = \pm l$, gdzie l jest dowolnie duże, $\tilde{w}(\pm l) = 0$. Powyższe założenie jest spełnieniem warunku brzegowego (10.23). Stąd mamy:

$$\tilde{w}|_{\xi_2=0} = \frac{D}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{s + v\alpha i + A\alpha^2 + A|\alpha|\sqrt{\alpha^2 + Kvi\alpha + Ks}}{|\alpha|s(s + v\alpha i + B\alpha^2)} (\exp(-i\alpha\xi_1) - \exp(-i\alpha l)) d\alpha. \quad (10.80)$$

Dla lepszej przejrzystości przy obliczaniu całek, występujących we wzorze (10.80) zapiszemy go w postaci:

przy czym:

$$\tilde{w}|_{\xi_2=0} = D(\tilde{I} + \tilde{II} + \tilde{III} + \tilde{IV}), \quad (10.81)$$

gdzie

$$\begin{aligned}
 \tilde{I} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{s(\exp(-i\alpha\xi_1) - \exp(-i\alpha l))}{|\alpha|s(s + v i\alpha + B\alpha^2)} d\alpha, \\
 \tilde{II} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{v\alpha i(\exp(-i\alpha\xi_1) - \exp(-i\alpha l))}{|\alpha|s(s + v i\alpha + B\alpha^2)} d\alpha, \\
 \tilde{III} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{A\alpha^2(\exp(-i\alpha\xi_1) - \exp(-i\alpha l))}{|\alpha|s(s + v i\alpha + B\alpha^2)} d\alpha, \\
 \tilde{IV} &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{A|\alpha|\sqrt{\alpha^2 + K v i\alpha + K s}(\exp(-i\alpha\xi_1) - \exp(-i\alpha l))}{|\alpha|s(s + v i\alpha + B\alpha^2)} d\alpha.
 \end{aligned} \tag{10.82}$$

Po uwzględnieniu wyników całkowania i uporządkowaniu otrzymujemy ostatecznie wzór na osiadanie względne półprzestrzeni konsolidującej:

$$\begin{aligned}
 w(\xi_1, t) \Big|_{\xi_2=0} &= -\frac{p\eta(t)}{8\pi N b_1} \left\{ F_0 \ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right| + \int_0^t \frac{1}{\tau} \left[\exp\left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2 K}{4\tau}\right) - \exp\left(-\frac{(l + v\tau)^2 K}{4\tau}\right) \right] d\tau + \right. \\
 &F_1(I_A - I'_A) + F_2(I_B - I'_B) + F_3(I_C - I'_C - I_D + I'_D) \Big\},
 \end{aligned} \tag{10.83}$$

przy czym:

$$I_A = \int_0^t \frac{i\sqrt{\pi}}{\tau\sqrt{\tau}} (\xi_1 + v\tau) \exp\left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2}{4B\tau}\right) \operatorname{Erf}\left(i\frac{\xi_1 + v\tau}{2\sqrt{B\tau}}\right) d\tau,$$

$$I_A' = \int_0^t \frac{i\sqrt{\pi}}{\tau\sqrt{\tau}} (l + v\tau) \exp\left(-\frac{(l + v\tau)^2}{4B\tau}\right) \operatorname{Erf}\left(i\frac{l + v\tau}{2\sqrt{B\tau}}\right) d\tau,$$

$$I_B = \int_0^t \frac{1}{\sqrt{BK(t-\tau) + \tau\sqrt{\tau}}} \exp\left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2 K}{4[BK(t-\tau) + \tau]}\right) d\tau,$$

$$I_B' = \int_0^t \frac{1}{\sqrt{BK(t-\tau) + \tau\sqrt{\tau}}} \exp\left(-\frac{(l + v\tau)^2 K}{4[BK(t-\tau) + \tau]}\right) d\tau,$$

$$I_C = \int_0^t \frac{v\sqrt{\pi}}{\sqrt{\tau}} \exp\left(\frac{v^2\tau}{B^2K} - \frac{v}{B}(\xi_1 + v\tau)\right) \operatorname{Erfc}\left(\frac{v}{B}\sqrt{\frac{\tau}{K}} - \frac{\sqrt{K}(\xi_1 + v\tau)}{2\sqrt{\tau}}\right) d\tau,$$

$$I_C' = \int_0^t \frac{v\sqrt{\pi}}{\sqrt{\tau}} \exp\left(\frac{v^2\tau}{B^2K} - \frac{v}{B}(l + v\tau)\right) \operatorname{Erfc}\left(\frac{v}{B}\sqrt{\frac{\tau}{K}} - \frac{\sqrt{K}(l + v\tau)}{2\sqrt{\tau}}\right) d\tau,$$

$$I_D = \int_0^t \frac{v\sqrt{\pi}}{\sqrt{\tau}} \exp\left(\frac{v^2[BK(t-\tau) + \tau]}{B^2K} - \frac{v}{B}(\xi_1 + v\tau)\right) \operatorname{Erfc}\left(\frac{v}{B}\sqrt{\frac{BK(t-\tau) + \tau}{K}} - \frac{\sqrt{K}(\xi_1 + v\tau)}{2\sqrt{BK(t-\tau) + \tau}}\right) d\tau,$$

$$I_D' = \int_0^t \frac{v\sqrt{\pi}}{\sqrt{\tau}} \exp\left(\frac{v^2[BK(t-\tau) + \tau]}{B^2K} - \frac{v}{B}(l + v\tau)\right) \operatorname{Erfc}\left(\frac{v}{B}\sqrt{\frac{BK(t-\tau) + \tau}{K}} - \frac{\sqrt{K}(l + v\tau)}{2\sqrt{BK(t-\tau) + \tau}}\right) d\tau,$$

(10.84)
gdzie:

$$F_0 = -\frac{4(1+HK_1)\frac{M+N}{N}}{\left[(1+HK_1)\frac{M+N}{N} + HK_1\right]},$$

$$F_1 = \frac{HK_1 - (1+HK_1)\frac{M+N}{N}}{4} \sqrt{\frac{KN}{HK_1(1+HK_1)(M+N)}},$$

$$F_2 = -\frac{\left[HK_1 - (1+HK_1)\frac{M+N}{N}\right]^2}{\left[HK_1 + (1+HK_1)\frac{M+N}{N}\right]},$$

$$F_3 = -\frac{\left[HK_1 - (1+HK_1)\frac{M+N}{N}\right]^2}{4HK_1(1+HK_1)\frac{M+N}{N}},$$

$$B = \frac{4HK_1(1+HK_1)\frac{M+N}{N}}{K\left[HK_1 + (1+HK_1)\frac{M+N}{N}\right]^2},$$

$$\bar{b}_1 = -\frac{M+N}{M+2N}.$$

Zajmiemy się badaniem zbieżności całek występujących w rozwiązaniu oraz zbadaniem zachowania się funkcji osiadania w przypadkach granicznych. W wymienionym wzorze występują cztery grupy całek o podobnej budowie. Nie ma potrzeby, zatem analizować wszystkich całek, lecz jedynie reprezentatywne dla grup, a mianowicie:

$$\begin{aligned} A_1 &= \int_0^t \frac{1}{\tau} \exp\left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)K}{4\tau}\right) d\tau, \\ A_2 &= \int_0^t \frac{1}{\sqrt{\tau}\sqrt{BK(t-\tau)+\tau}} \exp\left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)K}{4[BK(t-\tau)+\tau]}\right) d\tau, \\ A_3 &= \int_0^t \frac{i\sqrt{\pi}}{\tau\sqrt{\tau}} \left[(\xi_1 + v\tau) \exp\left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2}{4B\tau}\right) \operatorname{Erf}\left(i\frac{\xi_1 + v\tau}{2\sqrt{B\tau}}\right) + \right. \\ &\quad \left. + \left[(l + v\tau) \exp\left(-\frac{(l + v\tau)^2}{4B\tau}\right) \operatorname{Erf}\left(i\frac{l + v\tau}{2\sqrt{B\tau}}\right) \right] \right] d\tau, \\ A_4 &= \int_0^t \frac{v\sqrt{\pi}}{\sqrt{\tau}} \left\{ \exp\left[\frac{v^2\tau}{B^2K} - \frac{v}{B}(\xi_1 + v\tau)\right] \operatorname{Erfc}\left[\frac{v}{B}\sqrt{\frac{\tau}{K}} - \frac{\sqrt{K}(\xi_1 + v\tau)}{2\sqrt{\tau}}\right] + \right. \\ &\quad \left. - \exp\left[\frac{v^2\tau}{B^2K} - \frac{v}{B}(l + v\tau)\right] \operatorname{Erfc}\left[\frac{v}{B}\sqrt{\frac{\tau}{K}} - \frac{\sqrt{K}(l + v\tau)}{2\sqrt{\tau}}\right] \right\} d\tau. \end{aligned} \tag{10.85}$$

Sprawdźmy najpierw, czy wymienione całki są zbieżne przy dowolnych ξ_1 z wyłączeniem punktu $\xi_1 = 0$, tzn. punktu, w którym znajduje się obciążenie przy $\tau \rightarrow 0$. Zajmiemy się najpierw badaniem zbieżności całek A_1 i A_2 . W tym celu zapiszmy je w innej postaci. Dokonując w obydwu całkach podstawienia:

$$\frac{1}{\sqrt{\tau}} = \lambda.$$

Otrzymamy

$$A_1 = -2 \int_{\frac{1}{\sqrt{t}}}^{\frac{1}{\sqrt{0}}} \frac{1}{\lambda} \exp\left(-\frac{\left(\xi_1 + \frac{v}{\lambda^2}\right)^2 K \lambda^2}{4}\right) d\lambda \tag{10.86}$$

$$A_2 = \int_{\frac{1}{\sqrt{t}}}^{\infty} \frac{2}{\lambda \sqrt{Bkt\lambda^2 + (1-BK)}} \exp \left[-\frac{\left(\xi_1 + \frac{v}{\lambda^2}\right)^2 K \lambda^2}{4[BKt\lambda^2 + (1-BK)]} \right] d\lambda. \quad (10.87)$$

Do badania zbieżności tych całek zastosujemy kryterium całki niewłaściwej Cauchy'ego, które głosi: **„Jeżeli istnieje taka wartość $p > 1$, dla której iloczyn $f(\lambda)\lambda^p$ pozostaje ograniczony, gdy $\lambda \rightarrow \infty$ to badana całka jest bezwzględnie zbieżna”.**

Spełnienie tego warunku gwarantuje istnienie skończonej granicy:

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} f(\lambda)\lambda^p < \infty. \quad (10.88)$$

Przyjmując w przypadku całek A_1 i A_2 , $p = 2$ badamy granicę:

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \left| \lambda \exp \left(-\frac{\left(\xi_1 + \frac{v}{\lambda^2}\right)^2 K \lambda^2}{4} \right) \right| = 0, \quad (10.89)$$

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \left| \frac{2}{\sqrt{BKt + \frac{1-BK}{\lambda^2}}} \exp \left(-\frac{\left(\xi_1 + \frac{v}{\lambda^2}\right)^2 K}{4 \left[KBt + \frac{1-BK}{\lambda^2} \right]} \right) \right| = \frac{2}{\sqrt{BKt}} \exp \left(-\frac{\xi_1 K}{4KBt} \right) < \infty. \quad (10.90)$$

Widzimy zatem, że obie całki w badanym obszarze są ograniczone. Zbadamy następnie zbieżność całki A_3 . Dla ułatwienia dowodu rozbijmy całkę A_3 na dwie całki A_3' i A_3'' :

$$A_3' = \int_0^t \frac{i\sqrt{\pi}}{\tau\sqrt{\tau}} \left[(\xi_1 + v\tau) \exp \left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2}{4B\tau} \right) \operatorname{Erfc} \left(-i \frac{\xi_1 + v\tau}{2\sqrt{B\tau}} \right) + \right. \\ \left. - \left[(l + v\tau) \exp \left(-\frac{(l + v\tau)^2}{4B\tau} \right) \operatorname{Erfc} \left(-i \frac{l + v\tau}{2\sqrt{B\tau}} \right) \right] \right] d\tau, \quad (10.91)$$

$$A_3'' = \int_0^t \frac{i\sqrt{\pi}}{\tau\sqrt{\tau}} \left[(\xi_1 + v\tau) \exp \left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2}{4B\tau} \right) \operatorname{Erfc} \left(i \frac{\xi_1 + v\tau}{2\sqrt{B\tau}} \right) + \right. \\ \left. - \left[(l + v\tau) \exp \left(-\frac{(l + v\tau)^2}{4B\tau} \right) \operatorname{Erfc} \left(i \frac{l + v\tau}{2\sqrt{B\tau}} \right) \right] \right] d\tau, \quad (10.92)$$

przy czym:

$$A_3 = A_3' + A_3'' \quad (10.93)$$

Jeżeli całki A_3' i A_3'' są zbieżne, to na mocy podstawowego twierdzenia o zbieżności całek []:

„Jeżeli zbieżne są całki $\int_0^{\infty} F(x)dx$ i $\int_0^{\infty} G(x)dx$ to zbieżna jest całka $\int_0^{\infty} [F(x) \pm G(x)]dx$ i:

$$\int_0^{\infty} [F(x) \pm G(x)]dx = \int_0^{\infty} F(x)dx \pm \int_0^{\infty} G(x)dx \quad (10.94)$$

Do zbadania zbieżności tej całki skorzystamy z kryterium Cauchy'ego dla przypadku, gdy funkcja podcałkowa posiada osobliwość w jednej z granic całkowania. Kryterium to głosi:

„Całka $\int_p^g F(x)dx$, dla której dolna granica jest punktem osobliwym, jest zbieżna bezwzględnie, jeżeli istnieje taka liczba $\alpha < 1$, że istnieje granica:

$$\lim_{x \rightarrow p} |(p-x)^\alpha F(x)| < \infty \quad (10.95)$$

Zbadajmy najpierw zbieżność całki A_3' . Jeżeli skorzystamy z rozwinięcia asymptotycznego funkcji $Erfc(z)$ (patrz [Riżik, Gradstein, 1964]):

$$Erfc(z) = \frac{1}{\pi} \exp(-z^2) \sum_0^{\infty} \frac{(-1)^k \Gamma\left(k + \frac{1}{2}\right)}{(z^2)^{k+\frac{1}{2}}} \quad (10.96)$$

Oraz przyjmijmy, że $\alpha = \frac{1}{2}$ to na podstawie wymienionego kryterium należy zbadać granicę:

$$\lim_{\tau \rightarrow 0} \frac{2\sqrt{B\tau}}{\pi} \left[\frac{1}{\tau} \left[1 + \frac{2B\tau}{(\xi_1 + v\tau)^2} + \frac{3 \cdot 4 \cdot B^2 \tau^2}{(\xi_1 + v\tau)^4} + \dots \right] - \frac{1}{\tau} \left[1 + \frac{2B\tau}{(l + v\tau)^2} + \frac{3 \cdot 4 \cdot B^2 \tau^2}{(l + v\tau)^4} + \dots \right] \right] = 0 \quad (10.97)$$

Całka A_3' jest więc bezwzględnie zbieżna. Funkcja podcałkowa, całki A_3'' ma identyczną budowę, jak całka A_3' . Postępując analogicznie jak z całką A_3' łatwo wykazać, że całka A_3'' jest również bezwzględnie zbieżna. Z tego wynika, że całka A_3 na podstawie cytowanego twierdzenia (8.200) jest bezwzględnie zbieżna. Do badania zbieżności całki A_4 skorzystamy z tego samego kryterium, co w przypadku całki A_3 . Korzystając z rozwiązania asymptotycznego funkcji $Erfc(z)$ (8.203) oraz przyjmując $\alpha = \frac{1}{2}$ to na podstawie wymienionego kryterium (8.201) należy zbadać granicę:

$$\begin{aligned}
 & \lim_{\tau \rightarrow 0} \sqrt{\tau} \left[\frac{2B\sqrt{K}}{\pi [2v\tau - BK(\xi_1 + v\tau)]} \exp\left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2 K}{4\tau}\right) \left[1 - \frac{1}{2 \left[\frac{v}{B} \sqrt{\frac{\tau}{K}} - \frac{\sqrt{K(\xi_1 + v\tau)}}{2\sqrt{\tau}} \right]^2} + \right. \right. \\
 & \left. \left. \frac{3}{4 \left[\frac{v}{B} \sqrt{\frac{\tau}{K}} - \frac{\sqrt{K(\xi_1 + v\tau)}}{2\sqrt{\tau}} \right]^4} - \dots \right] + \right. \\
 & \left. - \frac{2B\sqrt{K}}{\pi [2v\tau - BK(l + v\tau)]} \exp\left(-\frac{(l + v\tau)^2 K}{4\tau}\right) \left[1 + \frac{1}{2 \left[\frac{v}{B} \sqrt{\frac{\tau}{K}} - \frac{\sqrt{K(l + v\tau)}}{2\sqrt{\tau}} \right]^2} + \right. \right. \\
 & \left. \left. - \frac{3}{4 \left[\frac{v}{B} \sqrt{\frac{\tau}{K}} - \frac{\sqrt{K(l + v\tau)}}{2\sqrt{\tau}} \right]^4} - \dots \right] \right] = 0.
 \end{aligned} \tag{10.98}$$

Z tego wynika, że funkcja A_4 dla badanego obszaru jest bezwzględnie zbieżna. W ten sposób wykazaliśmy, że całki wchodzące w skład wzoru są bezwzględnie zbieżne dla $\xi_1 \neq 0$.

Zbadamy następnie jak zachowują się funkcje podcałkowe, gdy $\xi_1 \rightarrow 0$. Jak łatwo stwierdzić, granica funkcji podcałkowych dla $\xi_1 \rightarrow 0$ jest skończona. Funkcja osiadań ma jednak w punkcie przyłożenia obciążenia, osobliwość typu logarytmicznego. Dla wartości ξ_1 różnych od zera w przedziale $(-l, l)$ osiadania są ograniczone.

Zbadamy następnie jak zachowuje się funkcja osiadań gdy prędkość przemieszczania się obciążenia dąży do zera. Przechodząc do granicy przy $v \rightarrow 0$ z wyrażeniem (10.98) otrzymamy:

$$\begin{aligned}
 w(\xi_1, t) \Big|_{\xi_2=0} \Big|_{v=0} &= -\frac{p\eta(t)}{8\pi N b_1} \left[F_0 \ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right| - Ei \left(-\frac{\xi_1^2 K}{4t} \right) + Ei \left(-\frac{l^2 K}{4t} \right) + \right. \\
 & \left. F_1 (I'_a - I''_a) + F_2 (I'_b - I''_b) \right],
 \end{aligned} \tag{10.99}$$

przy czym

$$I'_a = \int_0^t \frac{\sqrt{\pi i}}{\sqrt{\tau^3}} \xi_1 \exp\left(-\frac{\xi_1^2}{4B\tau}\right) \operatorname{Erf}\left(\frac{i\xi_1}{2\sqrt{B\tau}}\right) d\tau,$$

$$I''_a = \int_0^t \frac{\sqrt{\pi i}}{\sqrt{\tau^3}} l \exp\left(-\frac{l^2}{4B\tau}\right) \operatorname{Erf}\left(\frac{il}{2\sqrt{B\tau}}\right) d\tau,$$

$$I'_b = \int_0^t \frac{1}{\sqrt{\tau} \sqrt{BK(t-\tau) + \tau}} \exp\left(-\frac{\xi_1^2 K}{4[KB(t-\tau) + \tau]}\right) d\tau,$$

$$I''_b = \int_0^t \frac{1}{\sqrt{\tau} \sqrt{BK(t-\tau) + \tau}} \exp\left(-\frac{l^2 K}{4[KB(t-\tau) + \tau]}\right) d\tau.$$

$Ei(-\zeta)$ oznacza funkcję wykładniczo-całkową, której przedstawienie całkowe ma postać

$$Ei(-\zeta) = -\int_{-\zeta}^{\infty} \frac{\exp(-\tau)}{\tau} d\tau.$$

Porównując otrzymany rezultat z osiadciami względnym $w(\xi_1, t)|_{\xi_2=0}$ powierzchni brzegowej półprzestrzeni konsolidującej obliczonym w przypadku działania obciążenia skupionego [Strzelecki, 1874b] widać, że wzory te są identyczne.

Zbadamy następnie osiadania półprzestrzeni konsolidującej w chwili $t = +0$. Po wykonaniu przejścia granicznego we wzorze **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** z $t \rightarrow 0$ otrzymujemy:

$$w(\xi_1 t)|_{\xi_2=0} = \lim_{t \rightarrow +0} w(\xi_1 t)|_{\xi_2=0} = -\frac{p(M+2N)(1+HK_1)}{2\pi N^2 \left[(1+HK_1) \frac{M+N}{N} + HK_1 \right]} \ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right|. \quad (10.100)$$

Łatwo można stwierdzić, że wzór (10.100) pokrywa się z rozwiązaniem (10.77) oczywiście po uwzględnieniu wpięcia dla $\xi_1 = \pm l \Rightarrow w^{(0)}(\xi_1)$ i wykonania całkowania względem α .

Zbadajmy następnie osiadania dla $t \rightarrow \infty$. Rozpatrzmy je w ruchomym układzie współrzędnych. Zauważymy, że funkcje podcałkowe całek wchodzących w skład wzoru: $I_C - I'_C$, $I_D - I'_D$ zależą w sposób jawny od t i przy $t \rightarrow \infty$ mają w granicy wartość zero. Ostatecznie osiadanie po czasie $t \rightarrow \infty$ wyraża się wzorem:

$$\begin{aligned}
 \lim_{t \rightarrow \infty} w(\xi_1, t) \Big|_{\xi_2=0} &= -\frac{p}{8\pi N b_1} \left\{ F_0 \ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right| + \int_0^{\infty} \frac{1}{\tau} \left[\exp \left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2 K}{4\tau} \right) - \exp \left(-\frac{(l + v\tau)^2 K}{4\tau} \right) \right] d\tau + \right. \\
 &+ \int_0^{\infty} \frac{\sqrt{\pi} i}{\tau \sqrt{\tau}} \left[(\xi_1 + v\tau) \exp \left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2}{4B\tau} \right) \operatorname{Erf} \left(i \frac{(\xi_1 + v\tau)}{2\sqrt{B\tau}} \right) - (l + v\tau) \exp \left(-\frac{(l + v\tau)^2}{4B\tau} \right) \operatorname{Erf} \left(i \frac{(l + v\tau)}{2\sqrt{B\tau}} \right) \right] d\tau \\
 &+ \lim_{t \rightarrow \infty} F_2 \int_0^t \frac{1}{\sqrt{\tau} \sqrt{BK(t-\tau) + \tau}} \left[\exp \left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2 K}{4[BK(t-\tau) + \tau]} \right) - \exp \left(-\frac{(l + v\tau)^2 K}{4[BK(t-\tau) + \tau]} \right) \right] d\tau \Big\}.
 \end{aligned}
 \tag{10.101}$$

Jak wykazano wcześniej występujące we wzorze (10.101) całki są zbieżne w całym przedziale zmiennej $t(0, \infty)$, więc są zbieżne w przypadku całki:

$$S = \int_0^t \frac{1}{\sqrt{\tau} \sqrt{BK(t-\tau) + \tau}} \left[\exp \left(-\frac{(\xi_1 + v\tau)^2 K}{4[BK(t-\tau) + \tau]} \right) - \exp \left(-\frac{(l + v\tau)^2 K}{4[BK(t-\tau) + \tau]} \right) \right] d\tau. \tag{10.102}$$

Zauważymy, że przy $t \rightarrow \infty$ funkcja podcałkowa dąży do zera. Pozostawimy jednak tę funkcję w rozwiązaniu (10.101), gdyż w szczególnym przypadku, gdy $f \rightarrow 0$, tzn. gdy mamy do czynienia z ośrodkiem sprężystym nieporowatym, całka S ma wartość skończoną. Rozpatrzmy bliżej ten przypadek. Zauważymy, że przy $f \rightarrow 0$ stała B równa się zero i wówczas korzystając z tablic całek [ ] mamy:

$$\lim_{t \rightarrow \infty} S \Big|_{f=0} = \lim_{t \rightarrow \infty} \int_0^t \frac{1}{\tau} \left[\exp \left(-\frac{\xi_1^2 K}{4\tau} \right) - \exp \left(-\frac{l^2 K}{4\tau} \right) \right] = -2 \ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right|. \tag{10.103}$$

W przypadku $f \neq 0$, całka $\lim_{t \rightarrow \infty} S = 0$. Funkcja osiadań **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.**

posiada w punkcie $\xi_1 = 0$ osobliwość typu $\ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right|$. Dla pozostałych ξ_1 w przedziale $(-l, l)$ wartości funkcji są ograniczone. Opierając się na pracy [Doetscha, 1964] możemy więc stwierdzić, że otrzymane rozwiązanie **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** jest stateczne i posiada tzw. stateczność niewłaściwą.

Zbadamy jeszcze przebieg osiadania, gdy $t \rightarrow \infty$ i $v \rightarrow 0$. W tym przypadku wzór (10.101) przyjmuje postać:

$$\begin{aligned}
 w(\xi_1, t) \Big|_{\xi_2=0} \Big|_{v \rightarrow 0} &= -\frac{p(M+2N)}{2\pi N} \left[\frac{1+HK_1}{(M+N)(1+HK_1)-HK_1} + \frac{1}{4(M+N)} \right] \ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right| + \\
 &\sqrt{\pi} i I_1 + \lim_{t \rightarrow \infty} F_2 I_2,
 \end{aligned} \tag{10.104}$$

przy czym:

$$I_1 = \int_0^{\infty} \frac{1}{\tau\sqrt{\tau}} \left[\xi_1 \exp\left(-\frac{\xi_1^2}{4B\tau}\right) \operatorname{Erf}\left(i\frac{\xi_1}{2\sqrt{B\tau}}\right) - l \exp\left(-\frac{l^2}{4B\tau}\right) \operatorname{Erf}\left(i\frac{l}{2\sqrt{B\tau}}\right) \right] d\tau,$$

$$I_2 = \int_0^t \frac{1}{\sqrt{\tau}\sqrt{BK(t-\tau)+\tau}} \left[\exp\left(-\frac{\xi_1^2 K}{4[BK(t-\tau)+\tau]}\right) - \exp\left(-\frac{l^2 K}{4[BK(t-\tau)+\tau]}\right) \right] d\tau.$$

Jak łatwo wykazać, przy $f \rightarrow 0$ całka I_1 dąży do zera, a całka I_2 , jak to wykazano wyżej ma wartość $-2 \ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right|$. Ostatecznie więc osiadanie względne powierzchni wyraża się wówczas wzorem:

$$w(\xi_1) = -\frac{p}{G\pi} (1-\nu) \ln \left| \frac{\xi_1}{l} \right|. \quad (10.105)$$

$\xi_2=0$
 $t \rightarrow \infty$
 $\nu \rightarrow 0$
 $f \rightarrow 0$

Uwzględniono tutaj, że M odpowiada w tym przypadku stałej Lamego λ , a N odpowiada modułowi odkształcenia postaciowego G . Jak widać, osiadania względne wyrażone wzorem (10.105) odpowiadają ściśle rozwiązaniu Flamanda z teorii sprężystości [Nowacki, 1970]. Wykonane przejścia graniczne pod znakiem całki są dopuszczalne z uwagi na fakt, że badane wyrażenia spełniają wymagane dla takiej operacji warunki co wykazano w pracy [Strzelecki, 1973c].